

Fractie Front
Warandelaan 2
5037 AB Tilburg

E: info@fractiefront.nl
T: 013 466 8780
I: www.fractiefront.nl

To: University Council
From: Fractie Front
Date: February 13, 2015
Reference: Uniform system course evaluations

English Summary

Excellent education and accurate evaluations are indissoluble connected with each other. Hence, courses of Tilburg University are evaluated, which can result in an optimization of education. Students can evaluate their courses by completing their course evaluations, which students receive by email. TSB is the only faculty that evaluates with paper questionnaires after students finished their exams. Results of the course evaluations are discussed with program committees and the faculties use the results to determine which steps have to be taken. In general, the results serve as a signal function to determine whether the course is sufficient according to the students and if there are possibilities to improve the course. Furthermore, course evaluation results were used frequently during research and development interviews and interviews concerning the University Teaching Qualification (UTQ) or promotions.

Students can give their opinion about courses of Tilburg University among others by submitting the (online) course evaluations. However, the response rate of the evaluations is not sufficient enough to draw a reliable conclusion. Currently, there is no uniform system concerning course evaluations. The students from TiSEM, TLS, TSH and TST receive their course evaluations by email, and after two weeks they receive a second email to remind them to fulfill the course evaluation. TSB is the only faculty who is not using an online system. Students of TSB receive the course evaluation during their exam, so they can fulfill the paper questionnaire after they finished their exam. This results in a relatively high response rate of course evaluations for TSB. The other four faculties deal with declining response rates¹.

Most faculties discuss the declining response rates and try to signal the importance of the course evaluations. Therefore, Fractie Front initiates an uniform system used by the Vrije Universiteit in Amsterdam. It is a system which attends students on their course evaluations and investigates why students do not fulfill the evaluations.

¹ See Bijlage 1.

Fractie Front
Warandelaan 2
5037 AB Tilburg

E: info@fractiefront.nl
T: 013 466 8780
I: www.fractiefront.nl

Aan: Universiteitsraad
Van: Fractie Front
Datum: 13 februari 2015
Betreft: Uniform systeem cursusevaluaties

Inleiding

Goed onderwijs en goede evaluaties zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom worden cursussen aan Tilburg University geëvalueerd wat bijdraagt aan optimalisering van het onderwijs. Studenten doen dit onder anderen door cursusevaluaties in te vullen. Op de meeste faculteiten kunnen studenten dit digitaal doen, maar er wordt ook nog op een enkele faculteit op papier geëvalueerd. Resultaten worden besproken met onder anderen de opleidingscommissies waarna er per faculteit verschillende stappen worden ondernomen. De resultaten dienen enerzijds als signaalfunctie om te bepalen in hoeverre een cursus voldoet aan de verwachtingen van studenten en waar nog verbeteringen mogelijk zijn. Anderzijds worden de resultaten van deze evaluaties regelmatig gebruikt tijdens resultaat- en ontwikkelingsgesprekken, gesprekken omtrent de Basiskwalificatie onderwijs (BKO) of promoties.

Voornamelijk door cursusevaluaties kunnen studenten hun mening geven over de gevolgde cursussen aan Tilburg University. Daar waar studenten hoofdconsumenten zijn van het onderwijs is het belangrijk dat Tilburg University informatie inwint over de kwaliteit van de cursussen bij studenten. Studenten kunnen hun mening geven om onderwijs aan Tilburg University daadwerkelijk te verbeteren. Het invullen van cursusevaluaties is één van de middelen hiervoor. Echter blijkt dat het responspercentage bij verschillende faculteiten te laag is om daadwerkelijk een betrouwbare conclusie uit de evaluaties te kunnen trekken². Fractie Front heeft net als Tilburg University goed onderwijs hoog in het vaandel staan en initieert daarom een uniform digitaal systeem dat enerzijds het responspercentage kan laten stijgen en er anderzijds de reden kan achterhalen waarom studenten nalaten om cursussen te evalueren met dit middel.

Huidig systeem per faculteit

Momenteel is er geen uniform systeem omtrent het afnemen van cursusevaluaties. Hieronder wordt de situatie per faculteit summier geschetst.

TiSEM werkt sinds kort met de digitale cursusevaluatie na elke cursus. Studenten ontvangen een e-mail met een link naar de evaluatie. Later volgt nog een herinneringsmail.

De cursusevaluaties worden bij *TSB* op papier uitgedeeld tijdens het tentamen. Studenten kunnen na het tentamen de cursus direct evalueren en dienen dit met het gemaakte tentamen in te leveren.

Cursusevaluaties worden digitaal afgenomen bij *TLS*. Studenten ontvangen na elke cursus

² Volgens Emons (FSW) is de vuistregel voor een acceptabele responsrate 30 procent of meer (UvT-presentatie over betrouwbaarheid en validiteit bij vragenlijstonderzoek, 2008).

een e-mail met daarin de link naar hun online evaluatie. In diezelfde e-mail staat ook de link van een filmpje gemaakt door de facultaire medezeggenschap waarin wordt uitgelegd wat er met de cursusevaluatie wordt gedaan. Daarbij worden er boekenbonnen verloot onder de invullers als stimulans om de evaluatie in te vullen³ en hangen er posters om aandacht te vragen voor het evalueren in gebouw Montesquieu. Na twee weken ontvangen studenten nogmaals een e-mail ter herinnering.

TSH kiest ervoor niet alle cursussen jaarlijks te evalueren uit de overtuiging dat de evaluatiedruk te hoog wordt voor studenten wanneer dit wel van de studenten gevraagd zou worden. Van de cursussen die wel geëvalueerd worden dat jaar ontvangen studenten e-mails met daarin de link naar de digitale evaluatie. Daarbij vragen docenten af en toe aandacht voor de evaluaties tijdens hoor- en werkcolleges.

Bij *TST* wordt de link voor de digitale evaluatie wederom herhaaldelijk verspreid via e-mails naar studenten.

Resultaat, actie en consequenties per faculteit

Daar waar de systemen van faculteiten onderling verschillen, verschillen ook de responspercentages en de doeleinden waarvoor de resultaten gebruikt worden. Ook dit wordt per faculteit kort toegelicht.

De resultaten van de evaluaties binnen *TiSEM* worden besproken tijdens resultaat- en ontwikkelingsgesprekken van docenten. Daarnaast wordt er gekeken naar de resultaten bij het toekennen van bijvoorbeeld het BKO-certificaat.

Het responspercentage bij *TiSEM* is afgelopen jaar gedaald van 49 procent naar 30 procent na de overstap van papier naar digitale evaluaties⁴. *TiSEM* probeert aandacht te vestigen op de cursusevaluaties door studenten de mogelijkheid te bieden evaluaties tijdens het college in te vullen.

Bij *TSB* worden de evaluaties gezien als een signaaleffect waarbij bij een afwijking in vergelijking met voorgaande jaren nader gezocht zal worden naar een oorzaak hiervoor. Doordat elke student die een tentamen maakt de evaluatie op papier bij het tentamen krijgt en dit ook weer moet inleveren is het responspercentage met 80 procent erg hoog. Bij *TSB* kunnen positieve evaluaties leiden tot een versneld traject voor de BKO doordat bepaalde zaken binnen de BKO niet meer gedaan hoeven te worden.

De resultaten van de cursusevaluaties functioneren binnen *TLS* als kwaliteitsbewaking en signaalfunctie. Alle resultaten worden besproken in de opleidingscommissie. De resultaten van de cursusevaluaties binnen *TLS* kunnen een promotie beïnvloeden, daarnaast worden in ieder geval opvallende resultaten besproken tijdens resultaat- en ontwikkelingsgesprekken. Het responspercentage is afgelopen jaar onder andere in de opleidingscommissies besproken mede doordat er sprake was van een flinke daling die resulteerde in een responspercentage van slechts 21 procent.

De cursusevaluaties en evaluatieresultaten van *TSH* worden niet gezien als enige instrument om te evalueren, maar worden wel gebruikt tijdens resultaat- en ontwikkelingsgesprekken. Het responspercentage bij *TSH* is met 17 procent erg laag, daarom wordt op facultair niveau gekeken naar hoe dit percentage verhoogd kan worden. Zo is er kritisch gekeken naar de vragen van de vragenlijst en zullen wellicht de studieverenigingen betrokken worden bij het attenderen op het invullen van de evaluaties.

³ Eén op de tien invullers ontvangt een boekenbon van tien euro.

⁴ Zie bijlage 1. In bijlage 1 is het procentueel aantal deelnemers aan de cursusevaluaties per faculteit van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Ook TST heeft te maken met een dalend responspercentage. Sinds dit collegejaar worden de resultaten besproken met docenten tijdens het resultaat- en ontwikkelingsgesprek.

Probleemschets

Op dit moment gebruiken faculteiten eigen systemen voor de door studenten in te vullen cursusevaluaties. Feit is echter dat het responspercentage op de meeste faculteiten daalt. Onder studenten lijkt er sprake te zijn van onwetendheid dan wel onverschilligheid over de cursusevaluaties.

Daar waar Tilburg University veel waarde hecht aan bijvoorbeeld een Nationale Studentenenquête is het juist ook van belang dat onderwijs op cursusniveau met voldoende respons geëvalueerd wordt. De Nationale Studentenenquête wordt jaarlijks onder studenten verspreid. De resultaten hiervan blijken erg belangrijk en worden serieus genomen door de universiteit. Deze resultaten worden vaker gebruikt om de studenttevredenheid aan te tonen. Hoewel de resultaten van de NSE aangeven wat studenten van de universiteit en haar onderwijs vinden, is het minstens zo belangrijk dat cursus-specifiek met genoeg respons betrouwbaar geëvalueerd wordt. Zo zou Tilburg University trots mogen zijn als het merendeel van de cursussen met voldoende respons positief geëvalueerd wordt door studenten.

De dalende responspercentages met als laagste een percentage van 17 procent zorgen er voor dat er niet altijd gesproken kan worden van betrouwbare evaluatieresultaten⁵. Toch worden deze resultaten wel meegenomen in resultaat- en ontwikkelingsgesprekken. Fractie Front ziet daarom verbeteringsmogelijkheden.

Voorstel

Faculteiten zijn op dit moment (bijna) allemaal bezig met het bespreken van opties om het responspercentage te laten stijgen en studenten er bewust van te maken dat het belangrijk is om cursussen te evalueren. Het is volgens Fractie Front niet noodzakelijk om als faculteiten apart het wiel uit te vinden zoals nu wel het geval lijkt te zijn⁶. Een uniform systeem dat de inhoud van de vragenlijsten niet aantast lijkt hier een oplossing te kunnen bieden. Een voorbeeld van zo een uniform systeem wordt gebruikt door de Vrije Universiteit in Amsterdam. Daar wordt sinds dit collegejaar gebruik gemaakt van een nieuw en uniform systeem om alle studenten meer te attenderen op de cursusevaluaties en daarnaast te onderzoeken waarom studenten deze evaluaties niet invullen.

Op de Vrije Universiteit wordt er door studenten met VUnet gewerkt in tegenstelling tot Blackboard in Tilburg. Wanneer een student inlogt bij VUnet verschijnt er een zogenoemde 'fly out' over het scherm waarin wordt aangegeven dat de student nog verschillende cursusevaluaties heeft openstaan. Student kan vervolgens direct doorklikken en deze invullen of er voor kiezen om deze niet in te vullen waarna de student een vervolgscherm te zien krijgt met daarop de vraag waarom de student de cursusevaluaties niet wenst in te vullen. Verschillende antwoorden zijn dan mogelijk;

- Ik heb dit vak niet gevolgd*
- Ik weet niet wat er gebeurt met deze evaluatie*
- Ik heb geen specifieke opmerkingen over de cursus*
- Anders namelijk..*

Na de invoering van het nieuwe evaluatiesysteem steeg enerzijds het responspercentage op

⁵ Volgens Emons (FSW) is de vuistregel voor een acceptabele responsrate 30 procent of meer (UvT-presentatie over betrouwbaarheid en validiteit bij vragenlijstonderzoek, 2008).

⁶ BEST-werkgroep Education support, Definitief rapport, 3 november 2014, p. 23.

de Vrije Universiteit aanzienlijk, namelijk van minder dan 10 procent naar 48,7 procent⁷. Anderzijds konden de opleidingscommissies en het opleidingsbestuur aan de slag met de resultaten van de studenten die hebben aangegeven de evaluatie niet in te willen vullen.

Volgens Fractie Front zou een vergelijkbaar systeem ook een verbetering voor Tilburg University kunnen bieden. Een soortgelijk systeem zorgt allereerst voor uniformiteit voor de gehele universiteit. Zo evalueren studenten die aan meerdere faculteiten vakken volgen via hetzelfde systeem. Daarnaast zal er dan op alle faculteiten digitaal geëvalueerd worden wat administratieve lasten kan minderen op TSB en aansluit bij de strategische beleidskeuze van BEST⁸. Bovendien kan een dergelijk systeem het responspercentage verhogen, studenten zouden bij het inloggen bij Blackboard namelijk altijd in aanraking komen met de openstaande evaluaties. Hiermee zal de drempel lager zijn om deze evaluatie daadwerkelijk in te vullen. Dit in tegenstelling tot de e-mails die nu verstuurd worden en naar horen zeggen vaak niet eens geopend worden. Daarnaast kan er achterhaald worden waarom studenten de evaluaties niet invullen, doordat zij in een dergelijk systeem een reden hiervoor moeten aangeven. Op opleidingsniveau kan hier vervolgens mee aan de slag worden gegaan. Verder is het natuurlijk van belang dat de resultaten die gebruikt worden tijdens resultaat- en ontwikkelingsgesprekken van docenten betrouwbaar en representatief zijn. Het belangrijkste argument om te kiezen voor een ander systeem om de respons te verhogen is vanzelfsprekend dat wanneer meer studenten de evaluaties invullen, de cursussen en daarmee het onderwijs verbeterd kan worden, waarmee de studenttevredenheid zal toenemen.

Zowel de opleidingscommissies van alle faculteiten als de studentassessoren zijn in een vroeg stadium betrokken bij de ontwikkeling van dit voorstel en spraken vol enthousiasme over het systeem dat de Vrije Universiteit hanteert. Daarnaast reageerden ook (bijna) alle vice-decanen onderwijs goed op dit systeem tijdens gesprekken over de cursusevaluaties, daar waar (bijna) alle faculteiten bezig zijn met het zoeken naar oplossingen voor dit vraagstuk. Fractie Front draagt dan ook de volgende opties aan:

1. Tilburg University gaat als één instelling werken met een uniform systeem voor cursusevaluaties vergelijkbaar met het systeem van de Vrije Universiteit.
2. Op TSB na gaan alle faculteiten gebruik maken van hetzelfde systeem voor cursusevaluaties vergelijkbaar met het systeem van de Vrije Universiteit.

Voorkeur gaat uit naar optie één. Ook TSB zal dan over gaan op een digitaal systeem waardoor zij qua responspercentage wellicht wat zullen dalen, respons hangt immers samen met de methode. Echter zal het gemiddelde responspercentage van de gehele instelling stijgen, leidt dit tot uniformiteit van het systeem en tot betrouwbare en representatieve evaluatieresultaten die het onderwijs van Tilburg University waar nodig kunnen verbeteren.

⁷ Zie bijlage 2.

⁸ BEST-programma Strategische beleidskeuze, januari 2015, paragraaf 3, p. 3.

Bijlage 1

Tabel 1 Procentueel aantal deelnemers cursusevaluatie per faculteit

	2011-2012	2012-2013	2013-2014
TiSEM	-	49,0	30,0
TSB	±80,0	±80,0	±80,0
TLS	28,0 – 31,0	28,0 – 28,0	27,0 – 21,0
TSH	21,2	22,3	17,0
TST	42,6 - 41,0	33,3 - 45,6	39,4 - 25,4

Procentueel aantal deelnemers cursusevaluatie per faculteit waarbij er bij TLS en TST onderscheid is gemaakt tussen het eerste en tweede semester en bij TSB een gemiddelde over de jaren heen is genomen.

Bijlage 2

Tabel 2 Respons cursusevaluaties Vrije Universiteit Amsterdam (september tot en met november 2014)

	Aantal evaluaties	Gemiddeld aantal studenten per evaluatie	Gemiddelde respons	Gemiddelde fly-out
Totaal	59	102	48,70%	17,50%
	Gemiddelde 'niet deelgenomen aan de cursus'	Gemiddelde 'weet niet wat er met de resultaten gebeurt'	Gemiddeld 'geen tijd om de evaluatie in te vullen'	Gemiddeld 'anders'
Totaal	4,00%	1,60%	8,90%	3,00%